

عضو انجمن صنفی مدیران رسانه و شرکت تعاونی مطبوعات کشور

ساحبامتیاز: جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران

دفتر مرکزی: تهران، فلکه دوم صادقیه ابتدای بزرگراه جناح کوچه شهید طاهریان، شماره ۲۴

کدپستی: ۱۴۸۱۶۳۵۳۳

فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۸

تلفن: ۴۴۹۵۶۱۰۸

چاپ: موسسه جام جم بتر بربنا

تلفن سازمان آگهی ها: ۴۴۹۵۶۱۰۲

سامانه پیامکی: ۴۴۹۵۶۱۰۲

سایت شهروند: www.shahrvand-newspaper.ir

اینستاگرام شهروند: shahrvandonline.ir

شبهه ایکس شهروند: shahrvandonline

- زادروز ساموئل لنگهون کلمنز، معروف به مارک تواین، نویسنده آمریکایی (۱۸۳۵ میلادی)
- تصویب تأسیس بانک ملی توسط مجلس شورای ملی و استقبال مردم از آن (۱۲۸۵ خورشیدی)
- درگذشت اسکار وایلد، ادیب، نمایشنامه‌نویس، شاعر، نویسنده شهیر ایلند (۱۹۰۰ میلادی)
- لغو بندهای ضد دین مصوبه انجمن‌های ایالتی و ولایتی با فشار روحانیت (۱۳۴۱ خورشیدی)
- سرکوب تظاهرات شبانه مردم تهران و شهادت و مجروح شدن صدها نفر (۱۳۵۷ خورشیدی)

خاطرات الرجال

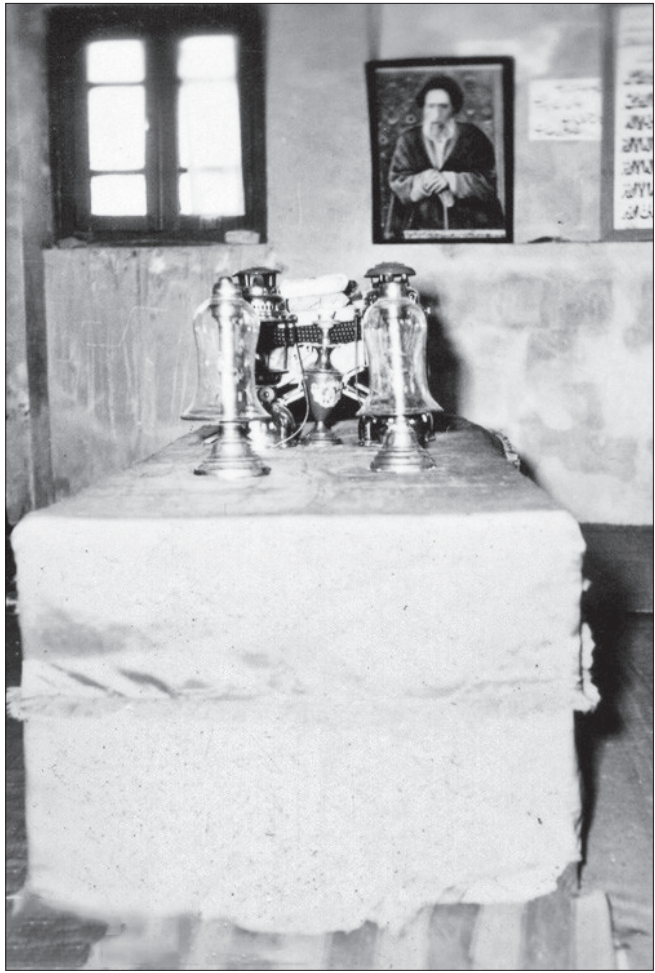
ارتشبد حسین فردوست، دوست دوران کودکی محمدرضا پهلوی و رئیس دفتر اطلاعات او، پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران ماند و خاطرات خود از دوران مجالست پاشاه، خاندان و دولتمردان رژیم پهلوی را به رشته تحریر درآورد. خاطرات فردوست تحت عنوان «ظهور و سقوط سلطنت پهلوی» منتشر شده است که در این ستون به تناوب برخی را مرور می‌کنیم.

نفوذ انگلستان در ایران (۳)

در اصفهان، انگلیسی‌ها صام‌الدوله را با اختیارات تام در آن خطه گماردند. او نیز مانند قوام‌الملک شیرازی مأمور رسمی انگلیسی‌ها و منتقد طراز اول اصفهان بود و در زمان رضا و محمدرضا کماکان نفوذ خود را حفظ کرد و مورد ایراد هم نبود. استانداران را در مقابل او جلوه‌ای نداشتند و می‌بایست با او کنار بیایند. صام‌الدوله رسماً شغلی نداشت، اما مراجعات زیاد داشت که می‌خواستند کارشان را درست کند. او بسیار ثروتمند بود و ثروت خود را از پدرش، ظل‌السلطان پسر ناصرالدین شاه، به ارث برده بود. در زمان محمدرضا، پسر صام‌الدوله آجودان کشوری شاه بود و او نیز مانند پدرش زندگی مجلل و مرفهی داشت. تاجایی که اطلاع دارم پسر صام‌الدوله کارخانه بزرگی در اصفهان و یک باغ وسیع و خانه مجلل در تهران داشت. دو خواهر اصفهانی بودند که یکی شان همسر سپهبد صدری (رئیس شهربانی وقت که پس از انقلاب اعدام شد) و دیگری همسر پسر صام‌الدوله بود. روزی پدر دختر به من مراجعه و شکایت کرد که پسر صام‌الدوله زنش را که آریستن بوده تحت این عنوان که بچه مال او نیست، به اتفاق یک نفر دیگر تا توانسته شلاق زده و سپس او را در صندوق عقب اتومبیل انداخته و به همین وضع به اصفهان برده و به پزشک آمریکایی بیمارستان دستور داده که زنش را سقط جنین کند. من بلافاصله دو افسر از دفتر ویژه اطلاعات، به اصفهان اعزام داشتم. آن‌ها در بیمارستان اصفهان به دکتر آمریکایی مراجعه و وضع زن پسر صام‌الدوله را سوال کردند. دکتر آمریکایی جواب داد که سقط جنین انجام شد، ولی زن را به حدی شکنجه کرده‌اند که مجبورم او را مدتی تحت مراقبت قرار دهم. افسران اعزامی آثار شکنجه را روی شکم و پهلوئی زن دیدند و گزارش خود را به من دادند. باغیان هم مشروح جریان را به افسران دفتر گفته بود. ماجرا را به محمدرضا گزارش کردم که آجودان کشوری شما چنین کاری کرده است. زیر گزارش نوشت: «به وزیر دربار دستور دهید او را از دربار اخراج کند و پرونده به دادگستری تحویل شود!»، اما می‌رسیم به گیلان. در گیلان، انگلیسی‌ها از زمان قاجار خانواده خان اکبر را داشتند. این خانواده در به قدرت رسیدن رضاخان نقش مهمی ایفا کردند. زمانی که قرار بود کودتای ۳ صحت ۱۲۹۹ انجام شود، انگلیسی‌ها فتح‌الله اکبر (سپهبد ارشدی) را رئیس الوزراء کردند و او راه کودتا را هموار کرد. یکی دیگر از اعضای این خانواده خان اکبر (میرزا کریم‌خان رشتی) بود، که مهم‌ترین واسطه میان و سفارت انگلیس بود. او این مسئله را صراحتاً در حضور محمدرضا و من می‌گفت و تا آخر عمر مورد احترام شدید محمدرضا بود. یکی از فرزندان این خانواده به نام حسن اکبر در دوران محمدرضا سناتور بود و برادرش محمد اکبر، نیز رئیس کل تشریفات دربار شد که پسرش به نام اسماعیل اکبر آجودان کشوری شاه بود.

نایب قاضی آراء شهردار تهران در آن زمان

عکس دیروز

نگاه روز

شهادت خار چشم رضاخان به دست شمر و میرغضب

۸۷ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۰ آذر ۱۳۱۶ خورشیدی، آیت‌الله سیدحسن مدرس، نماینده مردم تهران در دوره‌های دوم تا پنجم مجلس شورای ملی در ۶۷ سالگی توسط عمال رضا شاه به شهادت رسید. آب‌رضاخان و مدرس از لحظه نخست ظهور پهلوی اول در سپهر سیاست ایران، به یک جوی نرفت. مدرس چه در زمان سردار سپه شدن رضاخان، چه هنگام نخست‌وزیری و حتی پس از تاج‌گذاری، همواره یکی از منتقدان سرسخت منش دیکتاتورمآبانه او بود. رضاخان در گام نخست با تقلب گسترده در انتخابات، از راه‌یابی این منتقد سرسخت به مجلس جلوگیری کرد و سپس حربه تبعید را برای خاموش کردن صدای او برگزید. تبعیدی ۱۰ ساله که ۱۶ مهر ۱۳۱۷ از دامغان آغاز و در ادامه به مشهد، خواف و سپس قتلگاه کاشمر منتهی شد. آیت‌الله سیدحسن مدرس با دستور مستقیم رضاشاه، نقش آفرینی رکن‌الدین مختاری رئیس کل شهربانی و عاملیت محمود مستوفیان، حبیب‌الله خلیج (معروف به شمر و میرغضب) و محمد کاظم جهانسوزی، ابتدا مسموم و سپس با انداختن عمامه دور گردن و مسدود کردن راه تنفس به شهادت رسید. [مطالب جامع مربوط به شهادت آیت‌الله مدرس را می‌توانید در صفحه ۸ روزنامه امروز بخوانید.]

لغو «قرارداد داری» و افتادن از چاله به چاه «قرارداد ۱۹۳۳»

است امتیازات مضاعفی را نیز تقدیم کند. پس از این اعلام، انگلستان از ایران به جامعه ملل شکایت کرد و خیلی زود باب مذاکره بین نمایندگان دو کشور باز شد. مذاکراتی که خیلی سریع به نتیجه رسید زیرا رضاشاه با تمام وجود نگران از دست رفتن منافع فروش نفت بود. در نهایت تهران ولند تصمیم گرفتند معاهده‌ای جدید را جایگزین داری کنند. این جایگزین که به «قرارداد ۱۹۳۳» معروف شد در ظاهر عایدات بیشتری را نصیب ایران می‌کرد، اما در باطن حتی بیش از داری به سود انگلیسی‌ها بود. جالب آن که بلافاصله پس از انعقاد «قرارداد ۱۹۳۳» ۳۰ هزار لیتر به حساب رضاشاه در بانک لویدز لندن واریز شد.

«دولت علیحضرت شاه به صاحب امتیاز، امتیاز ویژه و انحصاری برای جستجو، به دست آوردن، بهره‌برداری، توسعه، مناسب ساختن برای تجارت، حمل و فروش گاز طبیعی نفت، آسفالت و اوزوکریت در سراسر قلمرو امپراتوری ایران برای مدت ۶۰ سال از تاریخ این قرارداد می‌دهد. این امتیاز شامل حق انحصاری اجرای خطوط لوله لازم از ذخایر است که در آن یک یا چند محصول مذکور تا خلیج فارس یافت می‌شود و همچنین انشعابات توزیع لازم. همچنین شامل حق احداث و نگهداری کلیه چاه‌ها، مخازن، ایستگاه‌ها، خدمات پمپاژ، خدمات انباشتی و خدمات توزیع، کارخانه‌ها و سایر کارها و ترتیباتی است که ممکن است ضروری تشخیص داده شود...» متنی که خوانند قظ ۲ بند ۱۸ از بند قرارداد استعماری «داری» است که ۷ خرداد ۱۲۸۰ خورشیدی، در دوره حکمرانی مظفرالدین شاه قاجار، بین دولت ایران و ویلیام ناکس داریس منعقد شد. قراردادی که اختیار استخراج و بهره‌برداری منابع در سه چهارم از مساحت ایران را برای ۶۰ سال به کمپانی این تاجر انگلیسی بخشید، آن هم در قبال سالانه ۲۰ هزار ایره استرلینگ و ۱۶ درصد از منافع احتمالی، که به بیان بهتری یعنی «هیچ»!

الغای داری با انگیزه‌های نه آنچنان ملی!

قرارداد داری تا سال‌ها برقرار بود تا این که رضاشاه در هفتمین سال سلطنت خود متوجه شد مالیاتی که کمپانی داریس بابت بهره‌برداری از منابع ایران به دولت انگلستان پرداخت می‌کند، از سهمی که دولت ایران بابت قرارداد داریس منتفع می‌شود، بیشتر است! در این تاریخ سهم ایران از قرارداد به ۳۳۶ هزار لیتر استرلینگ در سال رسیده بود و در همین مقطع کمپانی داریس به دولت انگلستان سالانه یک میلیون لیتر مالیات پرداخت می‌کرد! رضاشاه که هیچ انگیزه‌ای برای جلوگیری از غارت منابع ایران توسط انگلیسی‌ها نداشت و فقط به افزایش سهم حکومت خود از قرارداد داریس می‌اندیشید ساز مخالفت با قرارداد را کوک کرد و چنین شد که ۹۲ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۰ آذر ۱۳۱۱ خورشیدی، سیدحسن تقی‌زاده وزیر دارایی وقت اعلام کرد دولت ایران دیگر «قرارداد داریس» را به رسمیت نمی‌شناسد.

قرارداد جدید و اخذ پاداش از انگلیسی‌ها

همانطور که اشاره شد، هدف از این کار افزایش عایدات از قرارداد داریس بود تقریباً همان زمان نیز همه می‌دانستند باشل کردن سرکیسه توسط انگلیسی‌ها، رضاخان نه تنها بر داریس صحنه خواهد گذاشت که حاضر

عکس روز

زورگیران خشن در محل جرم

پس از انتشار فیلم مربوط به یک زورگیری خشن در فضای مجازی، دادستان تهران دستور رسیدگی صادر کرد و با تلاش نیروهای انتظامی، زورگیران مورد نظر بازداشت شدند. این زورگیرها روز پنجشنبه برای بازسازی صحنه جرم به پل پارک وی منتقل شدند. در بازسازی صحنه، متهمان در حضور پلیس، مردم و خبرنگاران صحنه جرم خود را بازسازی کردند تا جزئیات بیشتری از نحوه وقوع این جرم آشکار شود.

امروز با پزشکی

روش جدید پیشگیری از ایدز: تزریق سالیانه جای قرص روزانه

افرادی که شریک زندگی آن‌ها به ویروس HIV مبتلاست، باید هر روز قرص‌های ضد ویروس مصرف کنند تا خودشان در معرض خطر ابتلا قرار نگیرند. اما محققان به تازگی راه‌حلی برای اجتناب از این دردسر روزانه یافته‌اند و آن دارویی تزریقی است که بیماران فقط باید ۲ بار در سال آن را دریافت کنند. آزمایشات بالینی همچنین نشان داده است که این داروی جدید عملکردی بهتر از قرص‌های موجود دارد. تزریق ۲ بار در سال، خطر ابتلا به HIV را تا ۹۶ درصد کاهش می‌دهد. این پیشرفت، یک جهش چشمگیر و قابل توجه در پزشکی محسوب می‌شود، به ویژه برای افرادی که به دلیل شرایط خاص قادر به مصرف روزانه دارو نیستند یا در جمعیت‌هایی حضور دارند که به‌طور نامتناسب تحت تأثیر HIV قرار دارند. در این مطالعه ۹۹ درصد از افرادی که داروی تزریقی دریافت کرده بودند، به HIV مبتلا نشدند. تنها دو مورد ابتلا در میان ۲ هزار نفری که این دارو را دریافت کردند، گزارش شد، در حالی که در گروهی که به‌طور تصادفی قرص مصرف می‌کردند، ۹ مورد ابتلا در میان هزار نفر رخ داد. این نتایج همچنین نشان داد که برای افراد، پایبندی به برنامه تزریق دوبار در سال بسیار آسان‌تر از مصرف روزانه قرص است. محققان تأکید کردند که اثر بخشی قرص در صورت مصرف نامنظم به‌طور چشمگیری کاهش می‌یابد. این را نباید فراموش کرد افرادی که در معرض خطر HIV هستند معمولاً به‌سختی به قرص‌های پیشگیری دسترسی پیدا می‌کنند یا در مصرف منظم آن‌ها مشکل مواجه هستند.

امروز با سلامت

افزایش خطر بیماری‌های قلبی و عروقی با فاول کیفیت خواب منظم

اغلب ما این را می‌دانیم و علم نیز پیوسته آن را ثابت کرده است که خواب کافی برای سلامت مهم است. عدم کیفیت خواب با افزایش خطر بیماری قلبی در زنان، افزایش علائم درد، احتمال بیشتر ابتلا به زوال عقل و موارد دیگر مرتبط است. محققان در حال حاضر شروع به تمرکز نه تنها روی مدت خواب، بلکه روی شکل خواب نیز کرده‌اند. به عنوان مثال، مطالعات نشان داده‌اند که خواب زیاد می‌تواند عملکردهای شناختی را مختل کند، در حالی که رفتن به رختخواب و بیدار شدن در زمان‌های متناقض با فشار خون بالا، چاقی و سایر اختلالات متابولیک مرتبط است. محققان استرالیایی و کانادایی به تازگی فاش کرده‌اند الگوهای خواب نامنظم خطر ابتلا به برخی از انواع بیماری‌های قلبی عروقی از جمله حمله قلبی، نارسایی قلبی و سکتته را تا ۲۶ درصد افزایش می‌دهد.

در این مطالعه، محققان ۷۲ هزار نفر را تحت بررسی قرار دادند و هیچ یک از شرکت‌کنندگان انتخاب شده سابقه قبلی حوادث قلبی عروقی عمده نداشتند. شرکت‌کنندگان برای ۸ سال آینده از نظر حوادث حمله قلبی، نارسایی قلبی، سکتته مغزی و مرگ ناشی از بیماری‌های قلبی عروقی تحت نظر قرار گرفتند. این تجزیه و تحلیل نه تنها ۲۶ درصد افزایش خطر ابتلا بر اثر خواب نامنظم را نشان داد، بلکه نشان داد افرادی که نسبتاً نامنظم می‌خوابند نیز ۸ درصد افزایش خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی عروقی دارند. محققان در نهایت دریافتند کسانی که خواب کافی دارند، اما عادات خواب نامنظم دارند، همچنان از افزایش خطرات سلامتی رنج می‌برند. بنابراین در واقع گویا خواب کافی، کافی نیست، بلکه نکته کلیدی این است که دوره‌های خواب منظمی داشته باشید که روز به روز تغییر چندانی نکنند.

امروز با قانون

نکات کاربردی حقوقی که لازم است همه از آن‌ها آگاه باشند

همه شهروندان لازم است سطح آگاهی‌های حقوقی خود را افزایش بدهند. این امر موجب تحقق و ارتقاء اصل حاکمیت قانون در جامعه، ارتقاء سطح سواد حقوقی افراد، کاهش مراجعات مردم به نهاد‌های قضایی و شبه قضایی، همچنین فرهنگ‌سازی و آمادگی عموم برای تبعیت از قانون خواهد شد.

مزاممت در پوشش خواستگاری

خواستگاری و اصرار به ازدواج به خودی خود جرم نیست. اما اگر شخص در قالب خواستگاری مزاممت ایجاد کند و تهدید و توهین بپردازد، جرم بوده و مجازات دربی خواهد داشت.

مهریه و قضیه ازدواج مجدد زن

اگر زن مردی را یکدیگر جدا شده باشند و مرد در حال پرداخت مهریه همسر سابق خود باشد، ازدواج مجدد زن مانع دریافت مهریه از شوهر سابق نخواهد بود و مرد همچنان باید مهریه بپردازد.

مفقود شدن سند ازدواج در خانه

در صورت گم شدن سند ازدواج و نیاز به آن برای پیگیری‌های قضایی از جمله مطالبه مهریه، می‌توان با مراجعه به دفترخانه تنظیم‌کننده سند ازدواج خود، رونوشت سند ازدواج را درخواست کرد که اعتبار سند اصلی را برای پیگیری دارد.

سند ازدواج داریس